מה שסיפר לי ר' זושא

סיפורים, אמרות ושביבי חיים
מהפרטיזן של הרבי



כפי שסופרו
מפי השליח הרב מנחם מענדל גלוכובסקי שליט"א
רב קהילת חב"ד רחובות וחבר בי"ד רבני חב"ד בארה"ק

תשורה משמחת הנישואין
הרה"ת **שמואל** עב"ג מרת **אסתר**
גלוכובסקי

ב' ניסן ה'תשע"ז - כפר חב"ד ב'

באם ישנה לקוראים אי אלו הערות, שינויים והוספות
על הסיפורים הנמצאים בזו החוברת, בקשתנו שטוחה
לפניו אשר ישתדל לשולחם אלינו ע"מ שנוכל לציינם
ולהוסיפם, לאימייל - sipureyh@gmail.com



כל הזכויות שמורות
למשפחת גלוכובסקי - רחובות
אין להעתיק, לצלם, לפרסם ולהשתמש
בשימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר זה
ללא אישור בכתב מהבעלים.



עיצוב ועימוד:
שניאור מוזס
www.shneormoses.com

פתח דבר

בשבח והודיה להשי"ת על חסדו הגדול, אשר זיכנו בשמחת נישואי צאצאינו החתן הרב **שמואל** שיחי' עב"ג מרת **אסתר** שתחי', הננו מתכבדים בזאת להעניק תשורה - מזכרת לבני המשפחה ולאורחים הנכבדים שי', כהבעת תודה על שהואילו להשתתף בשמחתנו.

•

תשורה זו נערכה בקשר עם שלשים שנה לפטירתו של ר' זושא וילמובסקי - הפרטיזן ע"י החתן ואחיו השליח הרב יחיאל גלוכובסקי.

•

יהי רצון שיזכו לחיים מאושרים בכל בגשמיות וברוחניות ובדור ישרים יבורך - בבנים ובבנות עוסקים בתומ"צ, עדי נזכה להתגלות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

הורי החתן

הרב מנחם מענדל ורעייתו גלוכובסקי

הורי הכלה

הרב רפאל שמשון הלוי ורעייתו לוינסון

הקדמה

נודע בשערים מסירותו והתקשרותו המופלאה של הרה"ח ר' זושא ע"ה וילמובסקי שזכה לכינוי מיוחד מפי הרבי "מיינע פרטיזן" - הפרטיזן שלי.

עסקנתו בכרם חב"ד שימשה מקור השראה לסובבים אותו לדביקות במטרה ולא לנטות אפילו סטיה קלה ח"ו מדברי הרבי.

אך מאידך, ענוותנותו ושתיקתו במשך ימי חייו שימשו כמסתורין לפעילותו הרבה וההדרכות שקיבל מהרבי. פיקחותו בחכמת בני אדם ובדרכי העסקנות ידועים למתי מספר.

ניסנו להעלות על דל כמה סיפורים ושביבי חיים מסגנון מחשבתו, פעילותו והתקשרותו לרבי אשר בודאי ישמשו צוהר להסתכלות מיוחדת על הרבי ומוסדותיו הק' בפרט בעידן זה אשר "החושך יכסה ארץ וערפל לאומים".

הסיפורים הבאים לקמן נלקטו מפי הרב גלוכובסקי שליט"א אשר היה קרוב לר' זושא ע"ה במשך כמה שנים וקיבל ממנו כהוראת הרבי "עשה לך רב" הדרכות ועצות רבות ברבנות ובעסקנות חב"ד.

בברכה שנזכה בקרוב להתגלות ה'גענראל' הגדול כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו תיכף ומיד ממש.

המלקטים

עם הרבי ועל הרבי



שמירה מהרבי
לא ליפול לצדדים

כשהגיע ר' זושא בפעם הראשונה לחצרות קודשנו.שאל הרבי בהתוועדות: "וואו איז מיין פרטיזן"? ["היכן הפרטיזן שלי?"] ר' זושא קפא על מקומו ולא ניגש, רק לאחר ששאל הרבי פעם נוספת, ניגש לעבר הרבי על מנת לומר לחיים.

בתחילה אמר לו הרבי שבכל צבא יש כמה סוגי חילות, א' מהם זה הפרטיזנים שעבודתם זה בלתי סדר, כלומר למעלה מהסדר. וזה חלק מהסדר שצריכים אנשים שיבצעו עניינים בצורה פרטיזנית.

לאחר מכן אמר לו הרבי: "ס'איז געבליבן איין און צוואנציק (אדער צווי און צוואנציק) ענינים וואס מדארף אויפטאן אין עניני המלוכה ביז משיח וועט קומען, זאל זיין בהצלחה רבה". ["נשארו 21 (או 22) ענינים שצריכים לפעול בענייני המלוכה עד שמשיח יבוא. שיהיה בהצלחה רבה"].

כשפנה לשוב אל מקומו שב בצעידה לאחוריו כנהוג שלא להפנות גב לרבו.

כשהחל לפסוע הביט לעברו הרבי במבט חזק ואמר לו: "יונגערמאן די וועג איז שמאל, אבער איך היט דיר אפ אז דו זאלסט נישט פאלן אויף די זייטען". ["אברך, הדרך צרה, אבל אני שומר עליך שלא תיפול לצדדים"] וכך ליווה אותו הרבי במבטו הק' עד ששב למקומו.

ר' זושא אמר לי, שבאמירה ומבט זה, חש הוא שלא היה זה דיבור על הספסל גרידא אלא זו היתה ברכה בכל 'דרך החיים' בה אפשר לפעמים ח"ו ליפול לצדדים ולפספס את הכוונה ורצונו של הרבי וע"ז הרבי בירך והבטיח שמירה שלא יפול לצדדים.

אני למדתי מזה שצריכים שמירה תמידית מהרבי שלא ליפול לצדדים. שלא נסיח דעת ושלא ניתן חלילה לאינטרסים, כבוד מדומה, כסף, ישות ושאר מרעין בישין להפיל אותנו לצדדים, מחלוקות וכו'. ועל זה צריך שמירה מיוחדת מהרבי.

אציין שלאחר פטירתו של ר' זושא חשתי בחוסר הדרכה בכמה עניינים והיתה לי אף נפילת רוח מענין מסוים שחשתי שלא כיוונתי לדעתו הק' של הרבי.

בשברון לב ישבתי וכתבתי לרבי את רגשותיי. היה זה בקיץ תשמ"ז (ר' זושא נפטר בתשרי תשמ"ז) והוספתי וכתבתי מה שר' זושא סיפר לי מהתוועדות הראשונה אצל הרבי והפרשנות שלו בקשר לשמירה וביקשתי שאזכה ג"כ לשמירה מהרבי. וב"ה זכיתי שהרבי השיב לי על מכתב זה "אזכיר על הציון".

הדרכה

בכותבו אל הרבי לא היה מבקש עצה או ברכה אלא הדרכה. שהרבי ידריך אותו.

פתק בכותל?!

בשבת האחרונה בשנת ה'תשל"ד הכריז הרבי אודות ארבעה קבוצות של תלמידים שלוחים שיסעו לחיזוק ישיבות ברחבי תבל - יבנה וחכמיה. וקישר את זה למבצע בית מלא ספרים. הישיבות היו: מונטריאול, ברינוא, תורת אמת, תומכי תמימים בכפר חב"ד.

זכיתי להמנות על הקבוצה לכפ"ח (השליחות היתה לשנתיים. אך לפועל לאחר שנה הרבי שלח אותי ואת ר' זושא אלפרוביץ לקבוצה שיסדה את הישיבה בסיאטל שם למדתי שנתיים עד יציאתי לשליחות בשנת תשל"ח חזרה לארץ הקודש הפעם במסגרת השלש קבוצות שהרבי שלח בשנים ל"ו, ל"ז, ל"ח)

בערב שבת הראשון להגעתנו סידרה הנהלת הישיבה נסיעה קבוצתית לתפילת שחרית בכותל.

ר' זושא הצטרף לנסיעה ובמשך התפילה לא הצטרף אלינו אלא התעסק בכתיבת מכתב. לאחר התפילה ניגש לכל אחד מהתלמידים השלוחים ואמר שזהו פ"נ עבור כלל השלוחים שיצליחו בשליחותם וביקש מכולנו שנחתום על מנת להניח הפ"נ בכותל.

שאלתי אותו לפשר מנהגו, והרי פ"נ כותבים לרבי?

ענה לי ר' זושא: "המקור בתורה על תפילה במקומות הקדושים, הוא מכלב בן יפונה שהלך להתפלל בחברון שלא יפול בעצת המרגלים. מזה למדים שאמנם לבני חיי ומזוני פונים לרבי - משה רבינו, אבל על עצם ההתקשרות לרבי - משה רבינו ולהצליח בשליחותו על זה ביקש כלב מחברון. וזה מה שחסידים מבקשים במקומות הקדושים, שנעמוד חזק בהתקשרותנו לרבי ושנמלא את שליחותו נאמנה".

יצוין שעד לשאלה זו הכרתי את ר' זושא רק מהעידודים בהתוועדויות של הרבי וזאת היתה הפעם הראשונה שניהלתי איתו שיחה ישירה. מאוד הופתעתי מתשובתו והבחנתי שאיש בעל מחשבה הוא.

רק ענייני הרבי!

ר' זושא אמר לרבי שיש לו קירבה רחוקה משפחתית עם הגביר וולפסון, והרבי אמר לו לפתח את הקשר. לאחר ששמע מהרבי כדברים האלו, החל אכן ר' זושא לפתח את הקשרים עם וולפסון ונהיו קרובים ביותר ומקשר זה צמח שהגביר עזר לבנות את בית שזר בכפ"ח, ביהכנ"ס בנחלה, ועוד.

הגביר שידע שמצבו הכספי דחוק רצה לסייע לו באופן אישי, ובחכמה הציע לו שכיוון שזושא נוסע הרבה בכל מקרה ברחבי הארץ עקב עבודתו בכרם חב"ד לבקר שלוחים ומוסדות חב"ד והיות וולפסון בנה בתי כנסיות ברחבי ארה"ק ימונה ר' זושא למפקח מטעמו בבתי כנסיות שלו באם צריכים תיקון או שיפוץ כלשהו, ויקבל על כך משכורת יפה ולא יצטרך לחיות בצמצום כפי שחי עד עתה.

ר' זושא השיב לו שהוא צריך לחשוב על כך כמה ימים ולאחמ"כ יתן לו תשובה. לפועל סירב זושא בדיפלומטיות לקבל את ההצעה באמרו שזה 'לא מסתדר לו'. סתם ולא פירש.

כששמעתי ממנו את הסיפור שאלתי אותו מדוע סירב הוא להצעה הטובה הזו הרי זה בין כך "על הדרך", ענה לי זושא: "התבוננתי לעצמי וחשבתי שבאם אקח על עצמי את ההצעה הזו יהיה משהו בחיים שלי שלא קשור לרבי וזאת לא! לא שייך דבר שכזה".

הבנתי מכך שצריכים לשאוף שכל החיים שלנו יהיו קשורים עם הרבי. שלא יתערבו עניינים זרים בחיים שלנו אפילו דברים טובים וקדושים כשלעצמם

השפעה גשמית מהרבי

בשבת י"א שבט תשמ"ה התוועד הרבי ואמר שהוא רוצה לתת כסף לשלוחים לעניינים הפרטיים והעניינים הכלליים, ואין זה שתי דברים שונים, כי הוא המדע והוא הידוע.. וכן שלוחי שלוחים.

אני באופן אישי שנכחתי באמירת השיחה חשתי ברוממות רוח גדולה מתוכן הדברים.

ביום ראשון כשנכנסתי למזכירות אמרו לי שזה מיועד רק לשלוחי מל"ח - ראשי מדינות. אך לא שייך הדבר לשלוחי-קודש ששלח הרבי.

לשאלתי אותם, הרי אמר הרבי בשיחה שיתן לשלוחי שלוחים וכן שלוחי כ"ק מו"ח אדמו"ר, (גם פאגעלמאן מווסטר שליח כ"ק הריי"צ קיבל סירוב לתמיכה) לא קיבלתי מענה. התשובה של המזכירות גרמה לי נפילות רוח. וכששבתי לארה"ק נכנסתי לר' זושא וסיפרתי לו את הדברים. שמעתי באזני לשון הרבי, והרגשתי שהרבי רוצה לתת השפעה גשמית לשלוחים וכו'.

ר' זושא השיב לי בוודאות שעלי לכתוב על כך לרבי, והמשיך ואמר שקיבל יסוד מראש הישיבה שלו ר' אלחנן וואסרמאן שנהג לומר: "בעסער צו זיין א שוטה פון זיין אן אפיקורס". ["עדיף להיות שוטה מלהיות אפיקורס"] כי אם אכן הרבי רוצה לתת לשלוחים ולא יקבלו זה היפך רצונו ולכן מוכרח שתכתוב, ואם לא רוצה הרבי כך, אז סך הכל כתבת שטות.

לפועל כתבתי על כך, ואכן לפני פסח תשמ"ה שלח הרבי דרך הרב אפרים וולף ע"ה צ'ק לכל אחד מהשלוחי קודש עבור צרכי החג, והמשיך כך כל ערב פסח וערב חגי תשרי כל השנים עד ג' תמוז תשנ"ד.

זושא למעלה מפוליטיקה

ר' לייבל קפלן ע"ה סיפר לי שטרם יציאתו לשליחות לעיה"ק צפת שאל את הרבי עם מי יכול להתייעץ בארה"ק מעסקני חב"ד. השיב לו הרבי שיתייעץ עם ר' זושא פרטיזן "ווייל ער איז העכער פון פוליטיק". ["לפי שהוא למעלה (מנותק) מפוליטיקה"]

עצה והדרכה



בלי ראש

לפני שנסעתי לשליחות לרחובות לשמש כרב, ביקשתי מר' זושא שיתן לי מילת הדרכה והוא אמר לי:

"צריכים להזהר לא להיות אזוי ווי א כפרה נאכ'ן שחיטה".[כמו כפרה (תרנגולת) אחרי השחיטה"] והסביר, רואים דבר מעניין בתרנגולות בכפרות, שלאחר שחיטתם ישנם כאלה שקופצים ורצים על רגליהם לכיוון לא מוגדר למשך זמן מסוים ללא ראש!

והמשיך שכך גם אצלנו, פעמים רבות יש לנו מרץ רב ואנו מעוניינים לעשות פעולות גדולות ודברים טובים, אך צריכים לדעת שעלינו להיות מחוברים לראש - לרבי, ואז אנו נרוץ ונפעל בכיוון הנכון. אך אם ח"ו לא מחוברים לראש אזי זו ריצה ללא כיוון וריצה שלא מובילה לשום מקום.

כבוד בליובאוויטש?!

לאחר שנבחרתי לשמש כרב ברחובות אמר לי ר' זושא: "מעכשיו יזמינו אותך לכל מיני סוגי אירועים בעיר, עליך לדעת לגשת ישר למזרח". שאלתי אותו הרי סוכ"ס חסידים אנו ומדוע אתה מדגיש בקפידה את הענין של לגשת למזרח? השיב לי ר' זושא:" כעת אתה הרב של קהילת חב"ד ומייצג את הרבי, והרבי צריך לשבת במזרח! ה'עולם' אינו מבין ב'מערב'".

בנוסף אמר לי "יש מאמר חז"ל כל הבורח מן הכבוד, הכבוד רודף אחריו, נשאלת השאלה מדוע מגיע לו 'עונש' כזה שהכבוד ירדוף אחריו? אלא התירוץ הוא שלא כל פעם צריך לברוח מהכבוד, כשאתה מייצג את הרבי אתה לא צריך לברוח מן הכבוד".

זמנים שהרבי רוצה לראות אותך

לאחר שנבחרתי כרב בסוף שנת תשמ"א, כשהתקרב חג השבועות תשמ"ב, מאחר שרק אז התחלתי את תפקידי כרב וגילי הצעיר, התלבטתי האם לנסוע לרבי לשבועות - חג המצו"ת (כידוע ביאור לשון זה.....).

שאלתי את ר' זושא על כך והוא השיב לי:

"ישנם פעמים בהם חסיד רוצה לנסוע ולראות את הרבי ואכן החסיד נוסע

אז מצד 'התקשרות', אך ישנם זמנים בהם הרבי רוצה שהחסיד יסע ויתראה עמו'".

"במילא", המשיך, "עליך לנסוע לרבי לחג השבועות, כי אז הרבי רוצה לראות את הרבנים ואתה אחד מהם ואין זה משנה מה אתה מרגיש".

באותה מידה למדתי מתשובתו של ר' זושא את החשיבות של הנסיעה לכינוס השלוחים העולמי. שאז הרבי רוצה לראות את השלוחים. ואין זה נסיעה על דעת עצמו גרידא.

בלי עין הרע על מוסדותיו של הרבי

פעמים רבות הגיע ר' זושא לרחובות על מנת לבקר ולראות את התפתחות חב"ד בעיר.

באחת הפעמים ערכתי איתו סיור בבית כנסת חב"ד המרכזי בשכונת דניה, ועברנו חדר חדר קומה קומה. בכל חדר שנכנסו שמתי לב שר' זושא פולט ואומר "קיין עין הרע" ["בלי עין הרע"]. וממש תמהתי מה מדבר ר' זושא על עין הרע.

בדרך חזור לכפר חב"ד (תמיד דאגתי שיחזור בדרך נוחה ומכובדת לכפ"ח ללא היטלטלות בדרכים.) שאלתי אותו: "ר' זושא מה לך ולעין הרע פתאום? זה מזכיר לי את הסבתא שלי.."

ענה לי ר' זושא: "מענדל וואס פארשטייסטו נישט? ["מה אתה לא מבין"] מדובר כאן על המלוכה של הרבי, ועל המלוכה של הרבי יש הרבה 'עיניים', צריכים לאחל כל הזמן שיהיה בלי עין הרע".

איחורים מחוץ לתחום

פעם סיכם איתי ר' זושא שאבוא לכפר חב"ד עם הרכב על מנת לאסוף אותו לאירוע מסוים.

כפי שזכור לי סיכמנו על השעה 7 בערב. למעשה כתוצאה מבעיית שלום-בית שהתעסקתי בה, איחרתי בכחצי שעה. (היה זה לפני עידן הטלפונים ולא הייתי יכול להודיע לו על כך).

ר' זושא (שהיה דייקן גדול בזמנים - באסיפות נהג להגיע הראשון וכו') כבר חיכה בחוץ מהשעה 7 בדיוק, היה נראה מאוד לא מרוצה מהאיחור, מיד התנצלתי והסברתי את סיבת האיחור. השיב לי: "מענדל, דו קענסט האבן אסאך מעלות, אבער אויב דו קומסט שפעט ביסטו אן אום מענטש מיט אסאך מעלות". ["אתה יכול להיות עם הרבה מעלות אבל אם אתה מגיע מאוחר אתה לא בנאדם עם הרבה מעלות"]

מצות האמונה

הרבי היה שולח מצות לארה"ק כל שנה. לפועל כל חסיד היה מקבל חתיכה קטנה עקב ריבוי החסידים וכמות המצות הקטנה.

אמרתי לר' זושא ששמעתי שישנם חסידים שאוכלים את המצה של הרבי בכזית מצה הראשון כדי שיהיה זה הטעימה הראשונה. וישנם כאלה שאוכלים את זה באפיקומן כדי שזה יהיה הטעימה האחרונה.

שאלתי אותו מה הוא חושב מתי לאכול את המצה של הרבי?

השיב לי ר' זושא שהוא נוהג לא כך ולא כך אלא אוכל הוא את המצה בסעודת משיח.

והסביר כך, כתוב בזהר שמצה זה 'מיכלא דמיהמנותא' חיזוק האמונה. והמצה של הרבי שכל ענינו זה משיח - דור השביעי, מחזק לא רק את האמונה בכלל אלא את האמונה במשיח בפרט. ומאחר שבסעודת משיח מאיר ענינו של משיח, סבורני שזהו הזמן היותר מתאים לאכילת המצה של הרבי.

לחיות בהרחבה

בהיותי עולה חדש ניתנו לי בין היתר זכויות למשכנתא נוחה יותר. ביום מן הימים הודיעו לי במשרד הקליטה שזכויותי כעולה עומדות לפקוע ואם ברצוני בהטבה עלי לממשם בחודשים הקרובים. התחלתי לחפש בחופזה ומצאתי דירה שלא כ"כ תאמה למה שחיפשתי אך הזמן דחק וזאת היתה האופציה הרלוונטית היחידה, כתבתי לרבי וקיבלתי ברכה. לאחר מספר ימים התברר שישנה דירה בבנין סמוך מתאימה יותר עם סלון גדול. במקביל התבררה כטעות ההודעה שקיבלתי ממשרד הקליטה. מה שהעלה ששתי הדברים שכתבתי לרבי (הן שזאת הדירה היחידה והן דוחק השעה) לא רלוונטיים.

נכנסתי לר' זושא ושאלתי לדעתו האם לקנות דווקא את הדירה שקיבלתי עליה ברכה או מכיוון שישנה אופציה לדירה טובה יותר בה ניתן יותר לארח וכו' אז לקנות אותה. ענה לי היות שהרבי רוצה ששלוחים יחיו בהרחבה, שיוכלו לארח וכו, ובכלל הרבי רוצה הרחבה בוודאי זהו רצונו של הרבי. התייעצתי על כך גם עם ר' מענדל שהסכים לדעתו וכך הווה. וכשקניתי את הדירה כתבתי על כך לרבי וקיבלתי את ברכתו - "משנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה".

אם אין ספק אז אין ספק

היה לי פעם ספק לגבי המשך העסקה של עובד במוסדות. שאלתי את הרבי האם לפטרו והתשובה היתה "במקום ספק שב ואל תעשה". הייתי טרוד מהספק וישבתי עם ר' זושא על הנדון וירדנו לפרטי פרטים ובסיום אמר ר' זושא שזה מקרה של "אין ספק" הרבי אמר שבמקום ספק שב ואל תעשה פה אין ספק.

אתה לא בידים שלך יש לך משלח

בראש חודש שבט תשל"ט יצא מכתב מפורט מהרבי לשלוחים ששלח בשנים ל"ו- ל"ז- ל"ח במכתב הודיע הרבי את סדר העדיפיות לפעולתם והתעסקותם של השלוחים וציין שיש דין קדימה לרבנות ודיינות. בהתאם לכך למדתי בכולל בכפר חב"ד של הרב ר' אברהם הירש כהן והכנתי את עצמי לרבנות. בינתיים נפטר הרב מיילך קפלן רב שיכון חב"ד לוד והוקם וועד לבחירת רב.

ר' מענדל נפגש עמם והמליץ עלי. אחר מכן קרא לי וסיפר לי על המלצתו ודחף אותי לקבל אותם לפגישה. כששמעתי זאת רעדתי כפשוטו.. הייתי רק בן 25 והרגשתי שאיני יכול לכהן כרב בשיכון כה גדול ומבוסס עם חסידים בעלי צורה שחלקם יכלו להיות סבים שלי. ששמעתי שמחפשים אותי מלוד הבנתי שהחבל מתהדק, הלכתי להתייעץ עם ר' זושא ושטחתי בפניו את חששותי, בתגובה אמר לי: "לא באת לארץ הקודש על דעת עצמך יש לך משלח והמשלח אמר "דין קדימה לרבנות" ממילא זה אופציה.

אתה צריך לקבל אותם לשמוע את כל הפרטים ופרטי פרטים של דרישות התפקיד, התנאים וכו' לאחר מכן תפרט את כל זה למשלח ותוסיף את כל החששות וההסתייגויות שלך, אבל ההחלטה בידים של המשלח אתה לא אדם פרטי".

ואכן הגיעו לביתי משלחת חסידי חב"ד בלוד וישבתי איתם וכתבתי לעיניהם כל פרט רלוונטי שציינו (הם הבינו שאני כותב באדיקות כי הענין סגור מבחינתי) ומכל משפט נוסף ששמעתי חשתי איך מעיי מתהפכים ואין זה מתאים לי כלל אבל שמעתי לעצת ר' זושא לכתוב הכל.

למחרת התפשטה השמועה שאני הולך לקבל את משרת הרבנות בלוד ור' אריה לוין גבאי בית כנסת חב"ד ברחובות שמע זאת והגיע מיד לכפר ושאל אותי האם זה מאוחר מידי או שעדיין אפשר להציע את רחובות (שנה קודם ישבו איתי מרחובות אך לא צלחה ההצעה מכמה טעמים מובנים) אמרתי לו שעדיין לא כתבתי לרבי והכל פתוח. התיישבתי לכתוב לרבי אודות שתי הצעות הרבנות ועוד מספר הצעות בתחומים שונים שצוינו במכתב של הרבי במסגרת עבודת השלוחים. הוספתי שעל לוד אני מרגיש שזה מופרך אבל רחובות היות ומדובר בקהילה צעירה הרגשת ליבי שזה מתאים.

הרבי הקיף בעיגול את המילים אלו "הרגשת ליבי שזה מתאים" וכתב: "כן יעשה בשעה טובה ומוצלחת"

כל הסיבה בדרך הטבע שר' אריה לוין פנה אלי בשנית עם ההצעה של רחובות היתה כי כתוצאה מציות לדברי ה"עשה לך רב" לקבל אותם נודע לו על כך וכו'.

עסקנות חב"ד



כולם נבראו לשמשני

ר' זושא היה מדגיש שנדע שכל המועצות הדתיות, חברי עירייה, משרדי ממשלה וכו' גבאי צדקה הם עבור מוסדותיו של הרבי.

המלך רוצה כאן כפ"ח ב', כן יקום!

כשביקש הרבי לקדם את בניית כפר חב"ד ב'. העסקנים ובתוכם ר' זושא החלו בסבב אצל הרשויות על מנת לקדם את אישורי הקרקע והבניה.

אחד מהעיכובים הגדולים היה חלום המדינה להקים את שדה התעופה החדש (נתב"ג 2000) והשטח המיועד לכפר חב"ד ב' היה לפי דעתם קרוב מדאי אל שטח השדה.

באחת מן הפגישות במשרדי הרשויות בעת שהתעקש המנהל שלא לאשר את הפשרת הקרקע, קם ר' זושא ופסע אל המפה הגדולה של האיזור שהיתה פרושה על הקיר ושאל בבטחון: "היכן השטח המתוכנן לשדה התעופה והיכן כפר חב"ד"? הראה המנהל באצבעו על המפה את המקומות. שם ר' זושא את אצבעו בין המקומות ואמר בתוקף: "כאן המלך רוצה שיהיה כפר חב"ד ב', ואם המלך רוצה אזי כן צריך להיות".

העסקנים שישבו איתו יחד בפגישה נבהלו וחששו לתגובת המנהל כתוצאה מדברי ר' זושא, אך לתמיהתם השיב בפשטות המנהל: "אם אכן כך רוצה המלך, כן יקום".

(שמעתי את הסיפור גם כן מר' משה נפרסטק ע"ה שנכח בפגישה)

מי יאמר לך מה תעשה

כשרצו להקים את רשת אהלי יוסף יצחק, מטעם גורמי המדינה לקח הדבר משך זמן מאחר והיו כמה זרמים של חינוך בארץ באותם הימים וכל אחד משך לכיוונו וכו'. כשהגיעו בפועל להקמת ביה"ס הראשון היו צריכים אישור משר החינוך בפגישה, ואכן נפגשו עמו אך שר החינוך סירב לחתום על האישור.

כשיצא ר' זושא מהפגישה אמר בפשטות למזכירה שהשר נתן אישור והמזכירה חתמה בשמו ופתחו את בית הספר. רק לאחר משך זמן ארוך מפתיחת בית הספר שמו לב הרשויות לכך אלא שכבר את הנעשה לא היה ניתן להשיב.

הרחבת המלוכה באהבה ויראה

ר' זושא פעם סיפר לי על ההתוועדויות של המשפיע ר' שלמה חיים ע"ה קסלמן בי"ט כסלו וביו"ד שבט שהיו ממש מיוחדים בסגנון ובאוירה.

הרבה בני ישיבות שלא מחב"ד היו נוהגים להגיע להתוועדויות אלו.

מושגים בחסידות היו מבוארים בחיות מיוחדת והשומעים היו תפוסים לגמרי לדבריו.

בין הדברים פלט ר' זושא שהיה יושב בהתוועדויות אלו מתחילה ועד סוף אפילו שהיה זה בחמש לפנות בוקר.

אמר לי ר' זושא: "רש"ח דיבר כל הלילה על אהבה ויראה ואני ישבתי וחשבתי איך להרחיב את המלוכה".

שאלתי אותו: "מאחר ולא הקשבת לתוכן דבריו כי היית עסוק במחשבות על הרחבת המלוכה מדוע ישבת בפארבריינגען, הרי באותה מידה יכול היית לשבת בבית ולחשוב על הרחבת המלוכה"?

ענה לי ר' זושא באופייניות: "איי מענדל וואס פארשטייסטו נישט? אז מ'זיצט אין א אווירה פון אהבה ויראה ס'טראכט זיך גאר אנדערש ווי צו מרחיב זיין די מלוכה פון רבי'ן". ["מה אתה לא מבין? כשיושבים באווירה של אהבה ויראה חושבים אחרת לגמרי כיצד להרחיב את המלוכה של הרבי"].

התפלל מיד שהתאפשר

מפעם לפעם הייתי נוסע לכפ"ח על מנת להתייעץ עמו בעניני עסקנות.

פעם א' ישבתי אצלו בבית בשעות הבוקר המאוחרות, לפתע לאחר משך זמן שישבנו יחד הסתכל ר' זושא על השעון וביקש ממני להפסיק לכמה דקות. ר זושא חגר את עצמו בגארטעל ועמד להתפלל מנחה. היה זה ממש תחילת זמן מנחה גדולה.

לאחר שסיים שאלתי אותו מדוע לחוץ הוא להתפלל מנחה גדולה וללא מנין, השיב לי: "ווייל פאר דעם רבינ'ס ענייניים דארף מען טראכטן מיט א רואיקע קאפ". ["לפי שעבור ענייני הרבי יש לחשוב עם ראש רגוע"].

"יש לי 'חולשה'"

כשעשיתי מהלכים מסוימים בקשר לרבנים הראשיים על מנת שיחתמו על פסק דין שמשיח חייב לבוא (כהוראת הרבי אליהם ביחידות ורבו פרטי המעשה ואכ"מ) אמר לי זושא לכתוב כל פרט לרבי וציין: יש לי "חולשה" אני מעדכן הכל.

עם ברכה מהרבי, הולכים עד הסוף

כשהציעו לי את הרבנות ברחובות כתבתי לרבי על הצעה זו וקיבלתי מענה חיובי. לפועל בתחילה עברתי לצערי הרבה קשיים בקשר עם הרבנות מבולבל וחסר אונים הייתי.

הלכתי לא' מזקני החסידים באותה תקופה וייעץ לי שאעזוב את הסיפור ואלך להתעסק בענין אחר. שאלתי אותו והרי יש לי ברכה מהרבי?! החסיד לא התייחס ישירות לענין ורק השיב לי שיש כאן עסק עם אנשים מסוכנים ואולי כדי לעזוב את הענין.

ניגשתי לר' זושא לשמוע את חוות דעתו, ר' זושא אמר נחרצות שעלי ללכת על התפקיד ברחובות עם כל הכח. אם הרבי אמר אז הולכים עד הסוף. ואכן המשכתי הלאה ואכן לבסוף הדברים הסתדרו ועלו על דרך המלך.

שנא את הרבנות

לאחר ארבע שנות רבנות שאל אותי האם יש לי שונאים? אמרתי לו שב"ה אין דבר כזה. התפלא זושא ושאל ארבע שנים ואין לך עדיין שונאים? שאלתי אותו למה הוא מאחל לי כך..בתגובה הפטיר שכנראה אני עדיין לא יודע מה זה להיות רב.

רב או שליח

זושא אמר לי פעם: אתה צריך תמיד לזכור שהעצם והמהות שלך היא השליחות של הרבי. הרבנות היא רק ההתפשטות.

הרבי ישלח כבר ארטילריה

באחת השנים (כמדומני מ"ד) המצב במוסדות חינוך ברחובות היה בכי רע, לא היה כסף כפשוטו לשלם משכורות לא למלמדים ולא לגננות במקביל גם בבית חב"ד שבניהולו של ידידי השליח הרב קסטל (הגענו בקבוצה של ל"ח לארה"ק) היתה מצוקה. היות ושכירות במרכז העיר היתה יקרה לא היה לנו מקום מרכזי וכשהיינו פוגשים אנשים היו שואלים אותנו האם אנחנו מכפר חב"ד.

סיפרתי לר׳ זושא את שתי הענינים האלו ומיד אמר לי שצריך לכתוב לרבי שאלתי אותו אבל הרי זה יגרום עגמת נפש לא מדובר בבשורות טובות ובדברים משמחים אלא שלא יודעים שם חב"ד בעיר ושהמוסדות בסכנת סגירה.

ענה: "אתה חייל וחייל צריך לדווח למפקד כל מה שקורה בחזית. אם לא תכתוב זה בגידה ומעילה בתפקיד שלך. המפקד יחליט מה לעשות עם הדיווח, יכול להיות שישלח נשק, יתכן וישלח חיילים נוספים, ארטילריה וכיו"ב"

ואכן כתבתי לרבי את כל המתרחש וסיימתי בבקשת ברכה.

בהתוועדות שבת מברכים ניסן אצל הרבי. נכח ר׳ זושא ולקראת סוף ההתוועדות הרבי הוציא שתי בקבוקי משקה מתחת לשולחן ואמר שרוצה לשלוח משקה לארץ ישראל. ר׳ זושא ניגש וקיבל את הבקבוק ואז שאל הרבי האם יש עוד מישהו מארץ ישראל, הרב קסטל השליח הראשי נכח שם אך קיווה שיהיה עוד מישהו חוץ ממנו, שראה שאין אף אחד ניגש. ואז אמר לו הרבי: "לארץ ישראל כבר נתתי שזה יהיה בשביל המוסדות ברחובות".

הרב קסטל לא ידע שכתבתי לרבי על המצוקות הנ"ל ובחזרתו ארצה סיפר לי ממה שהרבי מסר לו. מיד הלכנו לרחוב הראשי, אמרנו שם לחיים וחילקנו לעוברים ושבים כמו"כ הרב קסטל מהל את המשקה במים וחילק לכל הילדים והגננות.

הרב קסטל לא הסתפק בחלוקת המשקה והבין שאם הרבי בירך יש לנסות שוב ובהשגחה פרטית מופלאה. מצא מקום מאד מרכזי במחיר אפסי.

כמה שבועות אחרי פסח נפטר ר׳ ניסן נמנוב ובהלוויה פגשתי את ידידי ר׳ לייבוש פולנאור לייבוש שאל אותי מה קורה ברחובות ושכשמע על הגרעונות והמצב הכלכלי הרעוע, ביקש לדעת את סכום הגרעון החודשי ומידי חודש הזמין אותי למשרדו בבורסת היהלומים בר"ג ווהשלים את החסר במשך ארבע שנים!

ראיתי אז במוחש שמעדכנים את המפקד הוא שולח ארטילריה. וב"ה המשקה שהרבי שלח פעל את פעולתו בשני העניינים (היום המוסדות התרחבו והם מהמוסדות הגדולים בארה"ק וגם בתי חב"ד בעיר יש לרוב וכמעט שאין שכונה שאין שליח והשאלה היא לא האם אתה מכפר חב"ד אלא מאיזה בית חב"ד אתה של הרב שמואל או של הרב משה וכד׳)

עזרה לזולת מביאה רק ברכה

ערב אחד נכנס לביתי ר׳ זושא יחד עם כמה מאנ"ש חסידי חב"ד קריות ובראשם ר׳ משה אוירכמן ואחיו ר׳ נתן מעכו.

זושא החל להרצות אודות השריפה שפקדה את הבנין של חב"ד בקרית

מוצקין ועל תוכניתם לערוך במלון דן בחיפה ערב התרמה לשיקום הבנין והרחבת המוסד.

ר' זושא אמר היות ואני בקשר עם האמן יעקב אגם (באותה שנה נפטרה רעייתו ור' זושא ידע על אודות הקשר שנוצר לי עם המשפחה כתוצאה מהסיוע בימי השבעה) בקשתו שיעקב יביא אחד מחפצי האומנות שלו על מנת שיעשו מכירה פומבית ויקבלו בתמורתו סכום הגון.

ביקשתי מר' זושא לשוחח איתו בצד ללא נוכחותם של אנ"ש קריות ועדכנתי אותו שהיות ויעקב אגם גר בפריז הקשר איננו חזק דיו ולכשיתחזק חשבתי לבקש ממנו עבור מוסדות חב"ד ברחובות. בתגובה אמר: מקובלני מרבותי שכשעוזרים ליהודי שני לא יצא מזה שום נזק, רק ברכה.

אמרתי לו שהקהילה שלי לא תקבל את זה אבל אם זו פקודה אקבל זושא השיב מיד:פקודה!

(ואכן מר אגם תרם עבור הדינר פריט מיוחד ואף השתתף בדינר וכתוצאה מכך מוסדות חב"ד קריות שמרו איתו קשר במשך תקופה לאחר מכן. במקביל אצלי באותה שנה ראיתי ברכה מופלאה מכל מיני כיוונים. וזה תמיד צריך לדעת שעלינו לפרגן בין שלוחים לא להיות חלילה צרי עין ולא לדאוג על עצמנו כי מטובה ליהודי אחר מגיעה רק ברכה)

מונח אצלי שצריך כינוס השלוחים

אמר לי: אצלי מונח שאם כל השלוחים יתאספו יחד יהיה הרבי מרוצה מכך. הקשבנו לעצתו והתכנסנו השלוחים לארה"ק, כמדומני במגדל העמק. זכינו שבשבת זו הרבי התייחס להתאספותנו. ומזה צמח בהמשך כל כינוסי השליחות והשלוחות כי היה מונח לחסיד שהרבי יהיה מרוצה מההתאחדות הזאת של " איש את אחיו יעזורו"

סיום הרמב"ם ברחובות

ברחובות נהגנו תמיד להביא דמויות תורניות חשובות לסיומי הרמב"ם.

בא' מסיומי הרמב"ם הזמנו דמות תורנית מפורסמת שלא תמיד אחז בצורה מלאה עם דעתו של הרבי ולעיתים אף התנגד.

פירסמנו בכל רחובות וישובי הסביבה על הסיום עם האורח החשוב. כמו כן הזמנתי גם כן את זקני חסידי חב"ד לאירוע.

אכן בהגיע היום התמלא האולם כולו בכמות עצומה של אנשים והיה ניכר הצלחת הרעיון של הבאת האורח.

על הבמה ישבו רבני העיר והחסידים: ר' בערקע חן, ר' מענדל פוטערפאס ור' זושא פרטיזן.

באמצע המעמד כשנכנס האורח החשוב נעמד הקהל על רגליו לכבודו, והוא צעד אל הבמה והתיישב.

מיד תוך כדי כל ההמולה שנוצרה בכניסתו של האורח פנה אלי ר׳ בערקע חן ושאל אותי בתמימות: "ווער איז דאס" (מי זה)? והשבתי לו את שמו של האורח החשוב. לא היה ניכר גם לאחר שאמרתי לו את שמו של האורח שהוא יודע על מי מדובר.

טרם עיכלתי את ה׳מופשטות׳ של ר׳ בערקע חן שלא ידע מדמות כ"כ מפורסמת, מיד פנה אלי ר׳ מענדל פוטערפאס שישב ליד האורח ואמר לי: "מענדל, ווי האסטו מיר נישט געזאגט אז דו ברייגסט אזא ...? וואלט איך געוואסט, וואלט איך נישט געקומען!", ותוך כדי דיבור סובב את כיסאו לצדו השני של האורח. [איך לא אמרת לי שהבאת כזה...? אם הייתי יודע לא הייתי מגיע!"]

עודני המום מדבריו של ר׳ מענדל, אני חש בטפיחה על השכם ור׳ זושא לוחש לי בנימת נצחון: "מענדל, כל הכבוד, אזא כיבוש פארן רבין, געוואלדיק". [כזה כיבוש עבור הרבי, מדהים"]

נקל להבין את השיווי משקל שלי באותם רגעים...

באופן אישי נהנתי ולמדתי מכל אחת מהתגובות שקיבלתי:

מחד גיסא לראות את ר׳ בערקע שבכלל לא ידע במי מדובר, מאידך ר׳ מענדל שלא יכול היה לסבול דמות של ׳מציאות יש׳ שכזו המחזיקה בדעות מסוימות שלא כפי הרבי. ועולה על גביהן ר׳ זושא שמעודד על הכיבוש הגדול והנחת לרבי גם על ידי קידוש שם ליובאוויטש הכרוך בהבאת אנשים מסוג שכזה.

יתבררו ויתלבנו הדברים

פעם שאל, הרי הגאולה העתידה תהיה בדוגמת יציאת מצרים ובלשון הפסוק "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". א"כ מדוע לא מצינו בנבואות בגאולה אודות הייעוד "לא יחרץ כלב לשונו"? אלא, שאכן רק בגאולת מצרים לא חרץ כלב לשונו, לפיכך לא ידעו מי הכלבים, משא"כ לקראת ביאת משיח כל הכלבים ינבחו ויהיה ברור מי כלב ומי שייך (התכוון לכל המנגדים לרבי ולפעולותיו)

איש מלחמה



ידוע שסגנונו של ר' זושא תמיד היה מלווה במונחים צבאיים וממלכתים כמו גנרל, מפקד, מלחמה, חיילים, חזית, כיבוש. מלך, מלוכה.

בחזית לא נותנים שלום

כשפעם ראשונה פגש אבי הרב אברהם יעקב ע"ה את ר' זושא, היה זה בארה"ק בחתונת אחי משה מאיר שיחי'. אבי שמע עליו כבר מימי קדם מיד ניגש לתת לו 'שלום' והגיש את ידו, ר' זושא סירב לתת לו יד ואמר 'אין די פרונט גיט מען נישט קיין האנט' ["בחזית לא נותנים יד"].

כך היו החיים שלו. כל הזמן דיבר במושגי צבא ומלחמה.

למות עם המגפיים

כמה פעמים אמר לי ר' זושא שבשביל פרטיזן הכבוד הכי גדול זה למות עם המגפיים. בביטוי זה התכוון לומר שלחסיד הכי מתאים למות באמצע עיסוקו בעניינים של הרבי.

ואכן ר' זושא נפטר 'עם המגפיים' - עם הסירטוק והגארטל בחצר של 770 לאחר ששמח ושימח יהודים בשמחת בית השואבה בתשמ"ז.

בהמשך לזה אפשר להוסיף את מה שר' זושא אמר בעת שראה את ר' שמריהו גוראריה מתל אביב שנפטר מול הרבי ביום הכיפורים מדום לב: "בשבילי אני לא צריך את כל הרעש מול הרבי, בשבילי טוב ללכת גם בחצר". וכך הוה...

פרטיזן לא יושן

לעיתים ראיתי אותו מנמנם על השולחן. שכשאלתי אותו מדוע הוא כ"כ עייף? השיב: פרטיזן לא יושן יותר מג' שעות רצוף.

פרטיזן תמיד אוכל?!

הרבה פעמים הייתי מציע לו לאכול ומעולם לא סירב בטענה שפרטיזן לא יודע מתי יהיה לו עוד אוכל אז תמיד כשיש לו אפשרות לאכול הוא אוכל.

חסידי חב"ד וחסידי הרבי

ר' זושא אמר לי פעם: "חסידי חב"ד רבים הם, חסידים של הרבי מעטים הם".

הכוונה, אלה שמניחים את חייהם עבור הרבי עד כדי כך שאין להם חיים פרטיים אין הרבה.

בהמשך לזה תמיד נזכר אני בווארט ששמעתי מר' שלמה מיינדצי'ק ע"ה.

"חסידים יש הרבה, חסידים 'ממלכתיים' יש מעט", היינו אלו שמסורים למלוכה ורואים הכל בהסתכלות רחבה ומוותרים על האינטרס הפרטי למען האינטרס הכללי יש מעט.

יש מי ששומע ויש מי שרואה

היה שגור על לשונו שיש חסידים של תא שמעניקע'ס ויש תא חזיניקע'ס.

יחי המלך

בכל עת מצוא היה שגור בפי ר' זושא את צמד המילים 'יחי המלך'. מדובר על שנים רבות קודם השיחה של ב' ניסן תשמ"ח. מה עוד שר' זושא נפטר בחוהמ"ס תשמ"ז טרם אמירת השיחה.

הרחבת המלוכה

תמיד היה מדבר על הרבי ועל המוסדות בשפה של מלך ומלוכה, אחד מהביטויים שהיו שגורים על לשונו היה שצריכים להתעסק 'בהרחבת המלוכה'.

אבא, רבי ומלך

ר' זושא היה מחלק את תקופות הנהגתו של הרבי והשייכות עם החסידים לשלש. שנות היודי"ם זה כמו אב לבן, הכפי"ם זה כמו רבי וחסיד, למדי"ם ואילך זה מלך ועם.

שב ואל תעשה לא עדיף

פעם אמר לי שמי שלא עושה יש עליו ביקורות אחת: למה אתה לא עושה? אך מי שעושה זוכה להרבה ביקורת.

אלה ברכב ואלה בטנק מבצעים

כשמונתי לרב בעיר רחובות לאף רב בעיר לא היה רכב (זה היה לא מכובד) הרבנים נסעו במוניות או עם נהגים אבל ראיתי שהדבר משבש לי את סדר היום ומקשה מאד אך לאידך חששתי מחילול השם ומפגיעה במעמד הרבנות. התייעצתי איתו ואמר לי: אצל רב חבד"י רכב זה לא רכב זה טנק מבצעים. אין שום שאלה.

לעולם בלי פאניקה

שכחלה באחת הפעמים נסעתי לבקרו בבית הרפואה. ושאלתי אותו מה קרה, מתי ומי הזמין אמבולנס וכו' אמר שהחל לא לחוש בטוב אז הורה לאשתו מה לעשות עם כספי הגמ"ח שברשותם, מתוכן הדברים הבינה רעייתו שמשהו לא כשורה ומיד הזעיקה את ההצלה. שאלתי אותו למה לא אמר לאשתו מפורשות שאינו מרגיש טוב וממילא שתזעיק את ההצלה? ענה: "בחזית לא יוצרים פאניקה".

חצי נחמה

במהלך אותו ביקור אמרתי לו שהבנתי שהוא חולה מכך שלא היה בלוויה, קפץ ר' זושא ושאל איזה לוויה? של מי? מיד תפסתי שלא עדכנו אותו בפטירתו של החסיד יוסקה פרמן, עדכנתי אותו שיוסקה איננו וזושא הפטיר: "כאלה בשורות כדאי לשמוע רק ע"י חבר טוב".

בירור הגלידה

פעמים רבות כשהיה ר' זושא מגיע לבתינו ברחובות היה הוא שואל אם יש גלידה. לאחר כמה פעמים הבנו שעלינו לצייד את עצמנו שתהיה גלידה קפואה במקפיא באופן קבוע.

הסיבה לכך מאחר והוא סבל מכאבי שיניים הגלידה היתה מקילה לו את הכאבים.

באחת הפעמים שאלתי אותו בחיוך איך מתאים לחסיד לאכול מאכל כזה מוגשם? השיב לי ר' זושא על דרך הצחות: לאחר כתיבת ספר התניא, הגלידה וכל מותרות עוה"ז הגיעו בטענה להקב"ה מאחר והחסידים נוהגים באתכפיא,

מי יברר אותנו?

השיב להם הקב"ה, אל דאגה, יבוא 'דור השביעי' והם יבררו אתכם...

סיפור זה אופייני לאישיות הטיפוסית של ר' זושא...

דירה בתחתונים

בהיום יום כתוב שיום התייסדות תומכי תמימים היה בט"ו אלול ותחילת הלימוד היה בח"י אלול. ר' זושא אמר לי שבט"ו אלול פתחו את המטבח ונימק כי עיקר המטרה של תו"ת זה במטבח ששמה יהיה דירה בתחתונים.

בלי ילדים נשארים בעולמות עליונים

בתשמ"א שהחל השטורעם סביב הילדים חיילי צבאות השם אמר לי שביאת משיח נהפכת למוחשית וקרובה כי הנה הרבי מכניס ילדים. ילדים הם תמימים ולא מבינים קונצים. חייבים משיח כפשוטו.

בלי נשים יש רק אינטרסים

אמר פעם שגברים בדרך כלל מלאי אינטרסים ואילו נשים עושות ללא פניה. התבדח והמחיש זאת בהשתדלות להבאת המשיח שרק אצל הנשים זה בלי פניה כי הם יודעות שזאת לא תהיה אשה משא"כ הגברים כל אחד חש בעצמו שיתכן והוא יהיה המשיח...

עם אינטרסים נשארים בתחנה

היה אומר שלרבי יש רכבת שמובילה לגאולה ויש אנשים שחושבים רק על עצמם ובוחרים להתעסק עם החבילות האישיים שלהם וממילא נשארים בתחנה.

מקום מגורים לפי רצון האשה - בכפר חב"ד

לאחר שהשתדך שאל את הרבי היכן להתגורר והרבי ענה לו שאם אשתו תסכים יש לגור בכפר חב"ד. היה מסיים ואומר ברוך השם שהיא הסכימה (מובא בשם אדמוה"ז שמקום מגורים לפי האשה זה מדאורייתא)

כשהמושל הצבאי מאשר..

בימי קום המדינה בשנת ה'תש"ח ר' זושא חיפש זמן רב אחרי גדול ורחב היכול להכיל תלמידים רבים. במהלך חיפושיו שם לב לבנין נטוש גדול השוכן בתוך חלקת פרדס, ר' זושא לא היסס והניח מנעול גדול על פתח המבנה.

מאחר שנוצרה בעיה של חוסר מקום עבור התלמוד תורה חב"ד האיזורי באותה תקופה מיהר ר' זושא לשכן את התלמידים באותו מבנה. למשך תקופה פעל במקום התלמוד תורה ללא הפרעה.

לאחר זמן מה שבו התלמוד תורה פעל ושגשג במקום הגיעו שני אנשים מהסוכנות היהודית ונדהמו לראות את המבנה שוקק חיים. אנשי הסוכנות נכנסו לתלמוד תורה ושאלו את המלמד הראשון שראו מי אישר להם להיכנס למבנה זה.

המלמד ענה במשיכת כתפיים שאינו יודע והוא רק המלמד ואחרי דין ודברים הוא הפנה אותם לר' זושא. ר' זושא האזין לטענותיהם של אנשי הסוכנות האומרים שהמבנה מיועד עבור משפחות עולים שאולצו על ידי השלטון הבריטי הקודם להישאר במחנות המעפילים בקפריסין ולא לעלות לארץ ישראל.

ר' זושא אמר לאנשי הסוכנות בנחישות כי קיבל אישור מהמושל הצבאי להשתמש במבנה זה, אישור שלא נמצא עימו כעת אלא במשרדו השני. אנשי הסוכנות פקפקו בדבריו ודרשו מר' זושא שיראה להם הוראה כזו. ר' זושא לא היסס וקרא להם להגיע עימו למשרדו על מנת להיווכח באמיתות דבריו. שני אנשי הסוכנות נעתרו והחלו לצעוד עם ר' זושא לעבר המשרד.

בדרכם למשרדו אמר אחד מאנשי הסוכנות לחבירו כי ניתן להאמין לדבריו של ר' זושא על פי הביטחון הרב שבו ר' זושא הולך להוכיח את דבריו. חבירו הסכים עימו ואמר לר' זושא שאין להם צורך להגיע עימו ולראות את האישור וכי הם סמוכים ובטוחים שאכן יש אישור לר' זושא להשתמש במבנה..

אותו מבנה נטוש שימש לימים כמבנה של ישיבת תומכי תמימים בלוד, הישיבה שהעמידה דורות של תמימים וחסידים.

כשסיפר לי ר' זושא את הסיפור שאלתי אותו האם באמת הוא קיבל אישור להשתמש במבנה מהמושל הצבאי.

ר' זושא הסתכל עלי במבט חודר ואמר "הרבי הוא המושל הצבאי על כל ארץ ישראל, בוודאי ובוודאי שהרבי רוצה שיהיה מקום לישיבת תומכי תמימים"..

לזכות

החתן הרב **שמואל** והכלה מרת **אסתר**

גלוכובסקי

לרגל נישואיהם בשעטו"מ

ולזכות הוריהם

הרב **מנחם מענדל ורחל ביילא גלוכובסקי**

הרב **רפאל שמשון הלוי וגאולה לוינסון**

ולזכות זקניהם

מרת **פרומה שרה כהן** (מישולובין)

ר' מנחם ורבקה לוינסון

הרב **יעקב יצחק ואלישבע רות גליק**